

САМУЕЛ ФИНЦИ:

ТЕАТЪРЪТ Е ЕДНО ОТ МАЛКОТО МЕСТА,
КЪДЕТО МОЖЕШ ДА СЕ ВЪРНЕШ КЪМ СЕБЕ СИ

ИНТЕРВЮ НА АНГЕЛИНА ГЕОРГИЕВА

Ангелина Георгиева: Как се случи срещата ви с Димитър Гочев и вашето така дълго и успешно сътрудничество?

Самуел Финци: Често го виждах в кафенето на театър „София“, където баща ми беше актьор и участваше в постановката на Бено Бесон „Както ви харесва“. Митко имаше същите коси, но малко по-тъмни. Бях към 8–9 годишен и си го спомням като много страшен човек, който седеше зад една малка масичка. Но както се казваше в един виц, имаше нещо топло в очите, очите му добри, добри... След това го видях веднъж вкъщи, вече бях по-голям. Той беше дошъл да се види с баща ми. И следващия път го видях вече в Берлин, на гости у един известен театрален критик. Аз бях пристигнал преди няколко месеца в Германия. Той поставяше в Хановер „Макбет“ и ми предложи да отида при него. Но аз казах: „Не, няма! Имам друга работа в Берлин“. Тогава наистина бях в друга трупа. Той не ми се обиди, че му отказах. А аз още не бях сигурен. Две години по-късно пак ми се обади. Тогава беше в Дюселдорф. „Леонс и Лена“ беше първата негова постановка, в която участвах. След това дойде

Самуел Финци

Втора, трета... И така вече петнайсет години.

Ангелина Георгиева: С какво ви спечели и с какво ви задържа неговият театър вече толкова години?

Самуел Финци: С това, че Митко не нарича театъра негов.

Ангелина Георгиева: В спектаклите, които създавате заедно, някои от които бяха показани през пролетта и лятото в България, актьорската игра е изключително концентрирана върху придаване на силно енергийно въздействие на езика. Доколкото той е едно от основните изразни средства на актьора, което може би най-трудно преминава граници между различни културни контексти, имате ли някакви притеснения и затруднения по отношение на това дали и как ще

бъде разбран и възприет от зрители в други страни?

Самуел Финци: Не, нямам притеснения. Езикът, разбира се, е много важен, но той е част от цялото. Когато става дума за Мюлер, той е най-важното. Но начинът, по който работим, енергията, с която влизаме в представлението, която влагаме, прави езика разбираем дори и за хора, които не го разбират. Действително и на самия мен през последните десет години все по-малко ми е интересна работата с много декори и реквизит. Преди може би повече ме е занимавала, но сега те не са ми необходими. Имам щастието да работя с много добри партньори и това ми е достатъчно. Разбира се, много е забавно да си играеш с разни предметчета и гребни детайли, но това остава интересно само за репетициите. Ние бързо ги изчерпваме и изоставяме. Аз обичам да се движа в по-други сфери, да влизам по време на представлението в пространства, които се издигат над това, което човек вижда и чува. И когато се получи, между сцена и публика текат други флуиди, разбираме се някъде.

Ангелина Георгиева: Как се получава това? Каква е тази особена сила на езика за вас и можете ли да обясните по какъв начин я предизвиквате и работите с нея?

Самуел Финци: Първо зависи от езика. Не всеки текст дава тази въпросна енергия. Не всеки текст отключва в нас тези клапи. Това са процеси, които не могат да се обяснят. Последният ни опит с „Персите“ може би беше най-симптоматичен. Ние

дълго време умувахме и изведнъж на една репетиция се случи нещо, една вратичка се отвори и нямаше връщане назад. Мюлер, колкото и да е сложен, е много органичен, попива се в сетивата на играещия. Но този процес изисква време да узрее и изведнъж нещо става, музиката започва.

Ангелина Георгиева: В кои представления през последните години имате усещането, че тази връзка между сцена и публика най-добре се е случила?

Самуел Финци: От две-три години насам имам чувството, че сме преминали през някаква линия и ми се струва, че нямаме пропуск.

Ангелина Георгиева: Някъде оттогава нарасна и вашата популярност в Германия. Какво всъщност се случи? Как си го обяснявате?

Самуел Финци: Нищо особено. Стечение на благоприятни обстоятелства. Както и количествени натрупвания, водещи до качествени промени.

Ангелина Георгиева: Как подхождате към вашите персонажи и изграждането на ролята си? Какъв материал са те за вас?

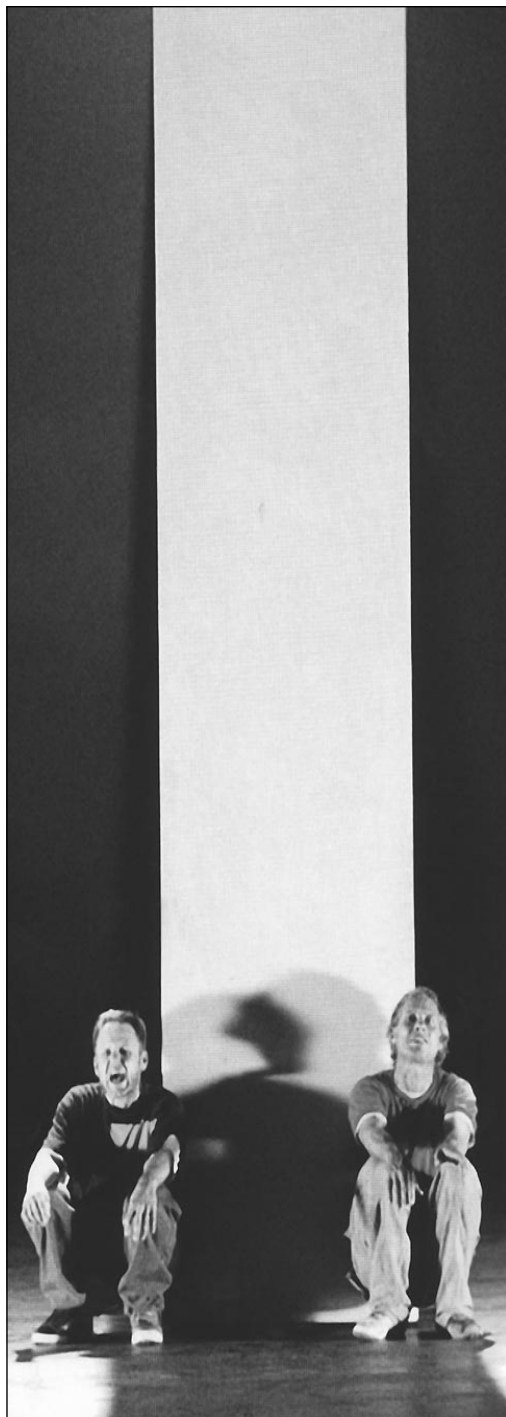
Самуел Финци: Не вярвам в така нареченото „идентифициране“ с персонажа. Опитвам се да го разказвам. Това едновременно създава дистанция към образа и ми дава възможността да го натоваря с каквито си искам черти. Разбира се, подгадени от текста и доразвити от интуицията.

Ангелина Георгиева: Често в това „разказване“ играете и с различни цитати, както например в „Битка на негъра и кучетата“, както и във „Волпоне“.

Самуел Финци: В случая с „Волпоне“ става дума за пиеса от XVI Век, която е в стила на комедия дел арте и беше важно да не я изчистваме тотално, а да цитираме този жанр, да запазим жеста. В днешно време няма нужда да се играе комедия дел арте. Това би било скучно, публиката веднага я разбира. Все пак не сме XVI Век. Цитатите бързо се възприемат. И оттук нататък започва сегашното присъствие.

Ангелина Георгиева: Как бихте съотнесли сегашното присъствие на спектакъла „Филоктет“ към контекста на това, което се прави днес по сцените на Германия?

Самуел Финци: Това представление не може да бъде определяно като „представително за немския театър“. Стремещът ни не е бил да се придържаме към това къде какво как се прави. Тук всеки разказва нещо от себе си. Неслучайно идеята за това представление дойде от актьора Бирбихлер, който, познавайки добре Митко, каза, че той може би е единственият човек в Германия, който може да прочете този текст, на когото би могло да се повярва, че има нещо общо с Филоктет. От друга страна, Мюлер беше казал, че Бирбихлер е единственият „негър“ в Германия. Аз също не мога да кажа, че съм германец. Дори беше тръгнал анекдотът: „Е как ще направят „Филоктет“ при положение, че и тримата не могат да говорят немски“. (Сен е от Бавария, където се говори на един особен диалект, а не на официалния немски.) За мен не е важно „Филоктет“ да се преценява с критериите

Самуел Финци и Волфрам Кох
в „Перси“ – Есхил, реж. Д. Гочев,
Дойчес театър, Берлин, Германия, 2006

за едно обикновено представление, да се проявяват претенции към неговата естетика. Интересува ме по-скоро усилието на Митко да прочете този текст пред 300–400 души и да го направи по един честен начин. Това е пространството, към което ние се движим сега. Това е нашето приключение.

Ангелина Георгиева: А накъде водите публиката в него? Изобщо в какво виждате значението на театъра за съвременния човек в един напълно медиализиран свят?

Самуел Финци: Мисля, че то става все по-голямо. Театърът е едно от малкото места, където можеш да се върнеш към себе си.

Ангелина Георгиева: Освен с Димитър Гочев, сте работили и с други големи имена на европейския/световния театър – да споменем само Робърт Уилсън, Йохан Симонс, Юрген Гош, Франк Касторф, а наскоро и с Михаел Талхаймер. Все режисьори с много индивидуален стил, които раз-

виват съвременния театрален език, непрекъснато надхвърляйки предшестващи ги естетически граници. Какъв е вашият опит като актьор в този процес?

Самуел Финци: Мисля, че определеното надхвърляне не е правилно. Няма естетически граници. Както и няма състезание. Изброените първо ме интересуват като личности. Крал съм от тях, както и те от мен.

Ангелина Георгиева: Към програмата на един от спектаклите на Димитър Гочев сте написали „59 правила в работата с Димитър Гочев“. А какви са основните правила в работата със Самуел Финци?

Самуел Финци:

1. Предложете ми добър материал.
2. Работим заедно.
3. Имайте търпение с мен.
4. И отново: забравете ги и да се запознаем.

юни 2007